

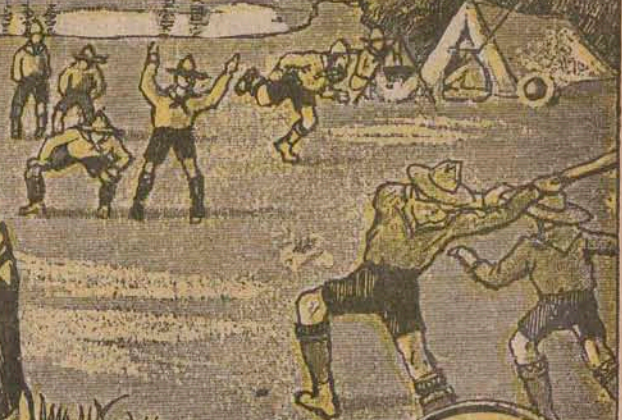
E. O.

VORANT

CIMBORA

ROMANIA ÉS AZ UTÓDALLAMOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ: *Benedek Elek*

6. EVHÁNYA
8. SZ. 1927.
N. 10.

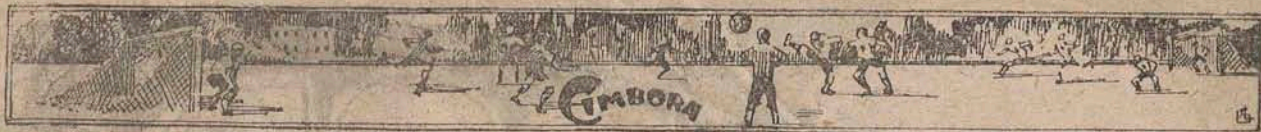
19
2 példány

Biblioteca Univărsităților

Cluj

KONIG & RAY

A lovranai kapitány

Írta: REMÉNYIK SÁNDOR.

Bölcsője fáját itt faragták.
Ő mégis oly hajó paranesnoka,
Mely Lovranánál százszor elhalad,
De Lovranában nem köt ki soha.
Egy kürtjelet, egy hosszú kürtjelet,
Búgó jelet a bús mélység felett:
Szerelme földjének csak ennyit ad.
És elhalad, és elhalad.

(Lovrana.)

Oroszlánék autója

Írta Szondy György

Oroszlán őfelsége felhúzza a fehér keztüket, fejébe nyomta ragyogó köcsögkalapját, még egyszer megtekintette magát a nagy, földigérő tükrőben, aztán bekialtott a másik szobába:

— Készen vagy-e már, anyjok?

— Készen, Ielkém uram, készen! — kiáltott vissza a királyné. — Csak egy percig légy még türelemmel!

Hm, hm, az oroszlán ismerte már ezeket a pereket. De azt is tudta, hogy a felesége kardos egy asszony, akivel nem ajánlatos pörbe keveredni. Nem szólt hát egy szót sem, csak a fejét csóválta, a bajuszát pödörgette és nagy léptekkel járt fel-le a tágas barlang-teremben.

Egyszer csak bekukkantott az ajtón a kamarása, lovag Sakál Tihamér:

— Felsőges Úram, a gyerekek elaludtak!

Oroszlán őfelsége megbicecentette a fejét.

— Jól van, szolgám, jól van! Már most előállhat a fogat!

Sakál Tihamér mélyen bókölt és kihátrált az ajtón. Nemsokára hallani lehetett, hogy a kősi a barlang elé robogott.

— Készen vagyok, uracskám! — hangzott ekkor a királyné szobája felől. Leóna királyné ott állt az ajtóban, koronásan, gyémántosan, ahogy egy királynőhöz illik.

Oroszlán őfelsége a tenyerébe csapott, öszeütötte a bokáját:

— Teremtűesc, feleség, — mondta jókedvűen — akármi legyenek, ha nem te leszel a legszébb a lakodalomban! Bizony mondom, hét

puszta oázis határában sem akad hozzád fogható menyecske!

A királyné az ura vállára ütött elefántesont legyezőjével.

— Menjen már, mit nem beszél vén fejjével! Akinek három nagy gyereke van, bizony okosabb lehetne!

Három gyermekük volt őfelségééknek, ikrek mind a három; nagyoeskák is voltak a drágák, de hát oroszlánék már egy napos korukban is eléggé megtermett legények és leánykák. Ők pedig már felesztendősek is elmúltak.

A felsőges pár jókedvűen ült fel a hintóba. Sakál lovag előttük kucorgott a kis ülésen. A kősi hátulján két csimpánz-majom inaskodott, a négy tüzes zebrát a szemölcsös disznó hajtotta, remek piros libériában. Mellette nagy, tollas zöld kalapban a gorilla üldögélt, mint udvari vadász.

A barlang előtt, a vártán vigyázz-ba vágta magát a diszörtség; harminc hosszunyaku, csokoládé-foltos zsiráf-katona.

Robogott a felsőges pár; porzott az országut, ragyogott a holdfényben a sok arany-ezüst sujtás, paszomány.

Ugyan, hová mentek?

Ők bizony lakodalomba! Elefánt herceg legfiatalabbik kisasszonykájának volt a lakodalma, túl a hozótság tóparton, a száznegyvenharmadik homokbucka alján, a pálmaligetben. Hivatalos volt minden épkéz-láb lakója a sivatagnak, ki-

esi, nagy egyaránt. No, ha hivatalos, el is ment mind a hány, nem hiányzott egyetlen-egy sem.

Elefánt herceg és a felesége a liget szélén várták a felséges vendégeket. A herceg a királynét öltötte karjára, a király pedig Elefántné öhercegségét vezette be a pálmák alá.

Amikor helyet foglaltak, Elefánt herceg jelt adott és megkezdődött a tánc. Ihaj-tyuhaj, ez volt csak a vidám multság! Viziló koma vezetésével nagyszerű zenekar muzsikált. Voltak abban vékony hangon miákoló vadmacskák, röfögő vaddisznók, vonyító sakálók, trombitáló orrszarvúk; no meg a környék minden békája, minden szárnyas muzsikusa.

Hát még a táncolók! Soha ilyen gyönyörűséges társaság nem rugta a port a Szahara homokjában.

Különösen kecsesek voltak az Antilop-kisasszonykák. Még Őfelsége sem állhatta meg szó nélkül, amikor rájuk pillantott.

— Ej, be enniváló teremtések! — dörmögte a bajusza alatt és csitt-csatt, megcsattogtatta a fogait.

— Ej, be igaza van Őfelségének! sívákoliák Hiénáék, Sakálék, Rókák és nyili-nyali, megnyalogatták a szájuk szélét.

Jaj, jaj, meghallották az Antilop-kisasszonykák, nosza kitépték magukat a táncosuk karjából, neki a nagy sivatagnak, amerre tágasabb! Ugy elfutottak szempillantás alatt, hogy még a szél sem ért a nyomukba.

— No, ez már igazán nevetlenség! — kiáltotta Sakál Tihamér.

— Őfelsége elől kerekelt oldani! — tódította Hiéna Tóbiás.

— Gru, gru! Látszik, hogy nem tanultak soha illemet! — trombitált Viziló mama.

Sebaj, azért a vendégereg nem esett kétségbe. Kivált, hogy már megjelent a gorilla-inas és tele torokkal invitálta a táncolókat:

— Tessék, tessék, vacsorához tessék! A forrás mellett terítettünk!

Hej, Uram, Istenem, volt ott drága dolog, eszem-iszóm, lakodalom! Külön falatoztak a hűsevők, külön azok, akik csak füvecskét-magocskát szoktak enni. Nagy halmokba rakták le az inasok az enniválót. Körülülték a lakomázók és egy-kettőre eltűntek a halmok, még egy morzsácska sem maradt belőlük.

Már halványodtak a csillagok az égen, amikor Oroszlán őfelsége felemelte poharát és így szólt:

— Kedves házigazdánk, tisztelt vendégereg! Flegget ettünk, eleget ittunk, eleget mulatoztunk már! Illő, hogy lassacskán haza takarodjunk! De nem távozzunk el anélkül, hogy poharat ne emeljünk a mi kedves házigazdánk és családja egészségére! Éljen Elefánt herceg! Éljen a hercegné! Éljen az új pár!

— Éljen, éljen, éljen! — harsogták, nyivákkolták, üvöltöttek, bömbölte, trombitálták a vendégek.

— Köszönjük, köszönjük felséges Uram! — hajlongott Elefánt herceg. Kezet fogott minden vendégével, a királyi pár felült a zebra-fogatra és robogtak hazafelé.

— Hát, téged mi bánt, édes-egy feleségem? — kérdezte Őfelsége, amikor észrevette, hogy milyen szomorú a királyné ábrázatja.

— Jaj, felséges uram, mondani is alig merem! — sápitózott az asszony.

— Tyhü, zebra-csikos vadmacska, az már nagy baj lehet! Csak ki vele, bátran!

— Hát, tudja-e felséged, hogy milyen kocsin járnak manapság az emberek?

Nem tudom biz én! — bámult el az oroszlán. — Te talán tudod?

— Én bizony tudom, mert most mesélte Orszarvúné, hogy ő látta a minap. Itt jártak az emberek a forrás körül. De olyan kocsival jöttek, amit se ló, se tevé nem húzott, oszt mégis ment.

Csóválta a fejét Oroszlán őfelsége, sodorta a bajszát.

— Hallod-e, kedves, szép feleségem, talán bizony bolonddá tartott téged Orszarvúné? De hiszen akkor meg is frieskázom az orrszarvát, én ugy éljek.

Nem tartott az bolonddá, édes uram, ne higye kigyelmed! Krokodilusné is látta a magától járó kocsit, Vizilóné is!

— Nő, már akkor csakugyan igaz lesz! De ha igaz is, én bizony nem tudok neked olyant szerezni!

Nagyot sóhajtott Leóna királyné, majd elfujta a bakról a gorilla-vadászt.

— Ajaj, ajaj, tudom én azt! Meg is halok, ha nem lesz olyan kocsink, azt is tudom!

No, ha csak meghalni akart, akkor ugyan halhatott volna. Mert, Uram, Teremtőm, amikor oda robogtak a barlang-palota elé, csak rohan eléjük a zsiráf-kapitány:

— Felséges uram, ütösd el a fejemet, mint egy tüköt, megérdemlem! Elhopták a gyerekeket, amíg odajártatok!

Békéltetés

Haj, olyat bődült Oroszlán őfelsége, hogy a zsiráf-kapitány hosszú nyaka közé kapta hosszú lábait, csinált a pusztába, utánna mind a huszonkét zsiráf-katona.

— Böm-böm, böm-böm! Ki rabolta el őket? — dühöngött őfelsége.

— Jaj, jahahaj, édes gyermekeim! — zokogott a királyné.

— Felséges uram, az emberek rabolták el a gyermekeidet! — szólalt meg egy vékony hangoska az oroszlán mellett. Nézett az oroszlán erre is, arra is, senkit sem látott.

— Itt vagyok, felséges uram, én vagyok, az ugró egér, a te legkisebbik szolgád!

Akkor vette észre őfelsége, hogy a barlang sarkában ott kuporog két hátsó lábán, hosszú farkincáját maga alá huzva, egy kis sárgászínű figura.

— Beszélj, szolgám, beszélj! Ki vitte el őket?

— Emberek jöttek, felséges uram, három ember jött, magától járó kocsin jöttek, puska is volt náluk. Elszaladtak a vitéz zsiráf-katonák, amikor meglátták őket. Az emberek meg felnyalábolták a heregecskét, hiába sirtak-rittak sze-

vények. Aztán töff-töff, pöff-pöff, elbüzlögtek arra messze, napnyugat felé.

— Köszönöm, hű szolgám, nem fogok elfeledkezni rólad! — szólt őfelsége és csitt-csatt, össze-saltogtatta a fogait. Hát, az emberek jártak itt! No, majd adok én az embereknek!

Nyomban lehányta magáról a diszes ruhát odavágta a falhoz a ragyogó köcsöglapot, hogy csakugy roppant, lecsapta a földre a szép fekete frakkot, hogy csakugy reccsent. Addig velkezett, amíg nem maradt más rajta, csak a rendes oroszlán-ruhája. A királyné is ledobta ékes köntösét, ugy indultak el gyalog, óvatosan a gyermekrablók után.

Ugyan, merre mehettek? Jó szerencse, hogy őfelsége megpillantotta Keselyű grófot. Épen egy kis antilop-pecsenyét reggelizett.

— Kedves grófom, — mondta a király — megtennél nekem egy kis szívességet?

— Szívemből — szívesen, felséges uram! Akár nagyot is! — felelt a keselyű.

— Valami hitvány emberek elrabolták a gyermekeimet. Légy szíves, nézz szét, merre lehetnek. Még ismered őket, mert magától járó kocsin utaznak.

Felröpült a keselyű a kék levegőbe, magasra, magasra, alig látszott nagyobbnak egy pontocskánál. Meg is látta onnan a magától járó kocsit, el is indult utána. Oroszlán őfelsége pedig lenniói követte, vele a felséges asszonya.

Mennek, mendegélnek, hát egyszerre kivel találkoznak? Víziló mama jött Víziló papával, potyogtak a könnyeik, trombitáltak keservesen.

Jaj, felséges Urunk, elrabolták a drága kis esiköcskänkat, amíg a lakodalomban jártuk a táncot!

— No, ha egy, jertek velünk, a mi gyerekeinket is elrabolták, azokat keressük mi is!

Mentek hát, mendegéltek tovább. Sütött a nap, ragyogott a kék ég, izzott a sárga homok, de Keselyű gróf csak repült. Keresztül vonultak a homokbuckákon, szurós, tövises bozótokon, hát kit látnak ott a bokrok között sirdogálni? Az bizony Orszarvuné volt élete párjával.

— Jaj, jaj, felséges Urunk, elrabolták a drága kis orszarvunkat az éjszaka, míg a lakodalomban mulatoztunk!

— No, a mieinket is elrabolták! — bömbölt őfelsége. — Jertek csak velünk, mi is azokat keressük!

Hát, csak mentek, mendegéltek. Elérkeztek a Nilus partjára, ott ült Krokodilus néni, sirt, zo-

kogott, már egy nagy ruháskosárra való zseb-
kendőt telesírt.

— Jaj, jaj, felséges uram, — óbégatott, —
mind ellopták a tojásaimat, amíg a lakodalom-
ban dombóroztam!

— No, jere csak velünk! — üvöltött a király.
Hej, megkeserüli még aki ezt cselekedte! Mert
tudd meg, az én gyermekeimet is elrabolták.

Megtörülgette szép szeméit Krokodilus néni,
ő is ment Oroszlánékkal Keselyű gróf után.

Bizony már dél is elmúlt, amikor a keselyű
lefelé szarnyalt nagy körökben. Egy homokbuc-
ka tetejéről a vándorok is megpillantották a ma-
gától járó kocsit. Nagy ketrec volt rajta, abban
pirt-pirt a három oroszlán fióka, ott trombitált
a kis viziló-esikó, ott tüszkölt az orrszarvú-cse-
mete.

— Álljunk meg! — paranesolta az oroszlán,
körülvesszük őket, úgy rohanunk rájuk. Majd
amikor ordítok, induljon mindenki.

Amint monda, úgy is lett. Szétoszoltak, köz-
relopták a magától járó kocsit, aztán nagyot or-
ditott öfelsége.

— Bu-hu-hú!

Hej, megrezsent a szíve minden teremtté
léleknek erre a hangra! Megíjedi a három ember
is a magától járó kocsiban. Kapták a puskát,
szaladtak erre-arra, — de hiszen szaladhattak!
Erről öfelsége bömbölt, arról a felesége, itt Vi-
ziló-mama trombitált, ott Viziló-papa fújta a
marsot, emerre Orrszarvú-néni horkantott, a-
marra férje-ura rölögött. De még Krokodilus-né-
ni is ugyancsak hápogott-tátogott!

Jaj, jaj, nincs menekvés!

Kitűzték az emberek a fehér zászlót, odaki-
áltották öfelségének:

— Fegyverszünetet kérünk! Kezdjük meg a
békétárgyalást!

— Irgum-birgum, nem bánom! — hagyta rá
öfelsége. Miért raboltátok el a gyermekeinket,
gonosz emberek?

— Pardon, grácia árva fejünknek, — sirtak
az emberek. El akartuk őket vinni Budapestre,
ott van egy gyönyörűsége nagy kert, abban
játsszik Gyurika, Bandika, Gabika, Lilike, Bözsik-
ke, Klárika. Tudom etették volna, szerették vol-
na a gyerekeiteket!

— Ugyan-ugye? — bömbölt az oroszlán. Hát
azt vajjon szeretnék-e, ha mi elhoznók őket é-
des jó mamájuktól, papájuktól, ha ide tennők
Gyurikát, Bandikát, Klárikát egy szépséges

Jaj de jó ez a ceruza!

Horváth Ilonka (Nagyvárad) rajza
a Cimbora pályázatára.

nagy kerbe, itt csak, kényeztetnök őket?

— Jaj, felséges uram azt bizony nem sze-
retnek! — sirdogált a három poruljárt vadász.

— Nohát, azt mondom ám nektek, visszaad-
játok a gyermekeinket tüstént, mert baj lesz!

— Visszaadjuk, felséges uram, vissza!

Mondjam-e tovább, ne mondjam? Visszaad-
ták, bizony ők menten a gyerekecskéket síró
mamáiknak; de még a magától járó kocsit is
megtartotta Oroszlán öfelsége.

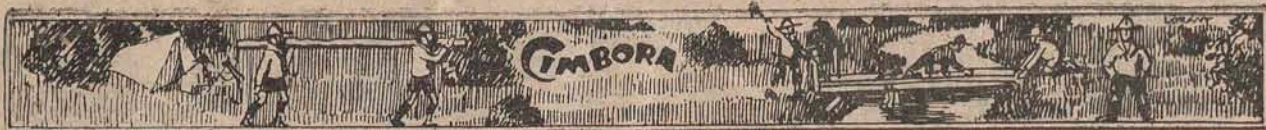
— Köszönjétek meg, ha gyalog eloldalog-
hattok! Kezemben van az életeitek, de nagylelkű
leszek; elmehettek!

El is iszkoltak azok, még csak vissza sem
néztek.

Oroszlánék pedig felpakoltak a magától já-
ró kocsikra, úgy robogtak hazafelé. Most már
megvoltak a gyerekek, volt magától járó kocsi-
juk is, eityem-pettyem, esaptak is örömiükben
olyan mulatságot, hogy még a beteg is táncra
perdült, még a koldus is peccenyét evett. Talán
még most is mulatoznak, ha abba nem hagyták.
Holnap legyenek a vendégeitek!

(Debreczen.)

MAGYAR PANTHEON

Irja Lengyel Miklós dr.

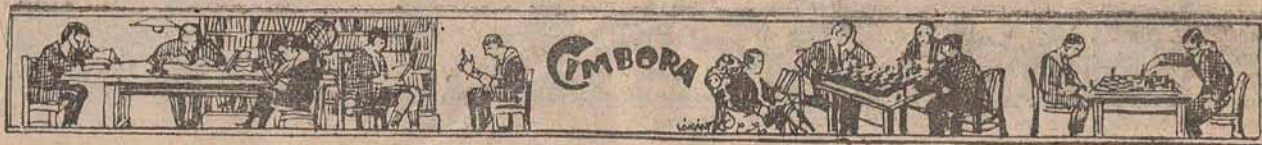
Pázmány Péter

A mohácsi csatátér a magyar függetlenség tanítója lett. De sírbaszállt Mohácsnál az egész régi magyar világ is. A sokat szenvedő új nemzedék számára járhatatlanokká válnak azok az utak, melyeken az ősök jártak, megtalálták boldogulásukat és lelki békéjüket. A felnövő új nemzedék új eszmét és gondolatot keres; tartalmat akar adni életének; minden erőtlén számára, ami régi. A felvetődő protestáns gondolat reményt és bizalmat önt a lelkekbe: a magyarság tulnyomó többsége rövid idő alatt az új hit táborában áll. Nyomorúságában az új vallásból merít erőt: a zord őtestamentumhoz fordul vigasztalásért. Ott is szenved egy nép, amikor letér az Isten igaz útjáról; ott is megszabadul kínzóitól és üldözőitől, valahányszor visszatér az igaz útra. A nyugalom eleinte a vezető osztályok ellen is irányul: az alsó társadalmi osztályoknak a mohácsi vész előtt lefojtott indulata utat keres és utat talál és azokban a költeményekben és szatirikus iratokban, melyeket a kor költői és vitázói a nagyurak ellen intéztek. A Habsburgok képviselik tovább is a katolicizmust, de a nemzet többsége szemben áll velük és inkább türi a török, mint a német uralmat. A protestáns hívők megszervezkednek, az első ujítók tulzásait visszaszorítják; az újjáéledő katolicizmus már erős, cletképes szervezetekkel találja magát szembe. Még így is nagy sikert ér el. Az igazságot és lelki megnyugvást kereső emberek egy része többet várt a protestantizmustól, mint amennyit az adhatott; minthogy nem kapott minden bajára orvoslást, úgy érezte, hogy semmit sem kapott. A nemzetnek ezt a lelkiileg megintgott, bizonytalanságban élő, de értékes részét újra visszahódította a katolikus egyház. A hódító, előretörő egyház leghatalmasabb és legértékesebb embere Pázmány Péter esztergomi érsek volt. Az ő lelkében is összeolvadt a vallásos és politikai gondolat. Egyesíteni kell politikailag és vallásilag a nemzetet. Politikai egység csak Habsburg vezetése alatt képzelhető, vallásos egységet a katolicizmus adhat. Ennek a két gondolatnak fjabbb kerében alárendelt mindent. Valami

belső erő hajította célja érdekében, a maga igazságát annyira tisztán, annyira világosan látta hogy ellenfelei igazságait nem vehette észre. Ezért követett el politikai hibát. Nem vette észre, hogy a megszervezett és öntudatos protestáns egyházakat nem győzheti le; hively ugyan hódíthat el ellenfelei táborából, de bármily magasra növeli a katolikus egyház piramisát, a nagy piramis tövében megmaradnak a kisebb piramisok. Erejének javát ezeknek a kisebb piramisoknak megsemmisítésére fordította. Csak élete végén jött rá, hogy az egymás ellen forduló és egymást lekötő erőket egy irányba is lehet fordítani. Élete végén ébredt annak tudatára, hogy a nemzeti erő gyöngítésével jár a kiépitett szervezetek elpusztítása, vagy aláása. Sok szomorú tapasztalatra volt szüksége, amíg ennek a felismerésére eljutott.

Pázmány is protestáns családból született 1520-ben. A jézsuiták nevelték rendjüknek harcos katonájává. Tanulmányait Rómában fejezte be, ahol megismerkedett kora legnagyobb titulázójával, Bellaminusnak műveivel. Tanulmányai végeztével több helyt tanárkodik, majd hazatér és aránylag fiatalon elnyeri az esztergomi érseki széket. Ekkor már ismert és félelmetes hitvitázó. A sárvári lutheránus papnak keményen és ügyesen adja meg a választ. Magyar István a katolicizmust okozza az országban való sok romlás miatt; mintha bünteti az Isten a népet. Ezt a régi protestáns gondolatot szenvedélyesen támogatja Pázmány. A protestánsok ellen fordítja a vádat. Magyarország nagy és hatalmas volt a multban, amíg az Isten útjain járt, a hanyatlás Luther hiveinek megszorodása után következett be. Ma már ismerjük azt az oksorozatot, amely hazánk hanyatlását clőidézte, de a XVI. század nyugtalan, igazságot kereső emberére még nagy hatást gyakorolt ez a vád. Még erősebb támadást intéz ellenfelei ellen. Az isteni igazságra vezérlő kalauzban. A katolikus egyház minden érvét felsorakoztatja ebben a nagy munkában a hitújítás ellen. Meggyőző érvék és erőszakoskodások, elmés magyarázatok

és durva támadások váltogatják egymást a Kalauzban. A magyar protestánsok megdöbbenve figyelik vesztélyes ellenfelük előnyomulását: érzik a fenyegető veszélyt; méltó választ akarnak adni a nagy hitvitázó munkájára: lefordítják a könyvet latinra és a külföldi protestáns testvérek segítségét veszik igénybe. De hiába érkezik még a válasz: Pázmány erejét nem tudják megtönni: a kor hangulata kedvezett a katolikus törekvésnek. A Kalauzon kívül számos vitairatot böcsát még ki a magyar ellenreformáció vezére: sokat álnév alatt. Hareban telik el egész élete. Művei közül legjobban elterjedtek: Imádságoskönyve és Predikációi.

A magyar prózai nyelv kifejlődésére egyik legfontosabb eredménye volt a vita-irodalomnak. Minthogy a híveket kellett meggyőzni és a másik táborból híveket hódítani, mindkét fél harcosai magyarul írták műveiket. Pázmány már akkor lépett fel, amikor a protestáns harcosok a magyar prózát fordulatossabbá és kifejezőbbé tették, de övé az érdem, hogy az átveit örökséget tovább fejlesztette. Nyelve egyszerű és világos; mondanivalóját a mindennapi életből vagy a természet köréből vett hasonlatokkal világítja meg: példát mutat arra, hogyan lehet elvont és mély igazságokról egyszerű nyelven írni.

Egyházát szolgálta azzal is, hogy a papság műveltségét magas fokra emelte. Bécsben megalapította a Pázmáneumot. Innen került ki az a

művelt katolikus papság, amely felvehette a harcot a külföldet járt protestáns lelkesekkel. Meg alapította a nagyszombati főiskolát, hogy a nemes ifjak is tanulhassanak és megismerkedhessenek a katolikus világlátással. A nagyszombati főiskolából fejlődött a budapesti egyetem.

Pázmány halála 1650-ban következett be. Amikor pályája elején hareba indult, egy szervezetben és a védekezésben is nehézkes egyház élere jutott. Amikor pályája végén végigtekintett hazáján, a diadalmas egyház előnyomulását láthatu minden téren. Bár a korhangulat Pázmány működését elősegítette, a katolikus egyház legnagyobb fiát gyászolta benne; az egész nemzet pedig hálás lehet neki azért, hogy sokat fáradozott a közműveltség emeléseért és működésével elősegítette a magyar prózai nyelv kifejlődését is. Van neki még egy nagy érdeme. Az öregedő Pázmány hatása alatt alakult ki Zrínyi Miklós egyénisége. Pázmány sok keserű tapasztalata nem volt hiábaváló: Zrínyi folytatja ugyan politikáját; egyházának és hazájának hű fia, de már meglátja a szervezett protestánsokban azt az erőt, melyet elpusztítani csak a nemzet halálával együtt lehet; megkísérli tehát a lehetetlent: a széttagolt magyar társadalmat egyesíteni akarja az ősi közös ellenség, a török ellen.

(Budapest.)

Szarka urat kilakoltatják

Szarka urat és kedves nejét nagy szomorúság érte a napokban. Képzeltétek csak, gyerekek: a fát, melyen a nemes és nemzeti Szarka család ágas-bogas fészke trónolt, a gazda kivágatta. Ki bizony, mert mostanában még a tüzelőfa is megszűnik.

— No, ez disznóság. — méltatlankodott Szarka ur. — Most már kereshetek más fát, hordhatom újra az ágakat, rakhatom a fészket.

— Mit?! — csörrögött Szarkáné önegysága. — szó sincs róla! Bemegyünk a városba, jelentjük a rendőrkapitánynak a ténsurat. Fészket helyett fészket adjon nekünk!

— Igazad van. — helyeselte Szarka ur, s no-sza, mindjárt fölkereltek, éktelen csörrögéssel

elrepültek a város felé. Hát, Uram, Teremtőm, amint a város fölött repültek, mit látnak? Egy valóságos fészke ült egy kémény tetején, mégpedig nem holmi száraz ágból összetakolva, de valami puha nem tudom micsodából.

Nem sokat haboztak: Szarkáné önegysága leszállt a fészkekre, Szarka ur meg egyelőre a kémény mellett, egy magas fának az ágán telepedett le.

— Pompás! Pompás! — csörrögött Szarkáné önegysága. — Puha, mint a bársony.

Ó, de jó lesz itt, de jó! Egy kissé kormos, de sebah. Majd tisztára söpröm én a szárnyammal.

— Valóban, — csörrögött Szarka ur, ennél

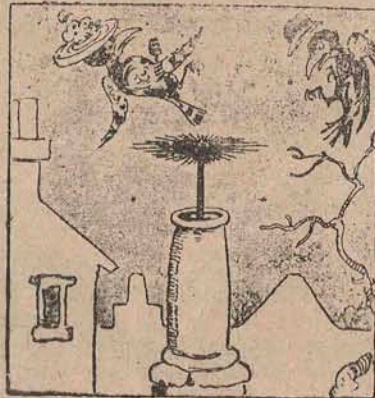

pompásabb fészket nem találhattunk volna.

Odalent pedig, bent a házban, amíg Szarka ur és kedves nője így örvendeztek, egy kormosképü bácsi, az a bizonyos bácsi, akivel a rossz gyerekeket ijesztgetni szokta a mamájuk — igen rossz kedvében lehetett, mert szörnyen morgológott, hogy asszongya: Soha még ennyi kormot nem láttam egy kéményben. No, hallja, asszonyosság, Isten csudája, hogy rég ki nem gyulladt a kémény. És döfte, döfte fölfelé a seprőt, éppen mielőtt Szarka urék megérkeztek, vergődött ki nagynehezen a seprő a kémény tetejére.

Itt egyet szusszant a kéményseprő bácsi, aztán, amikor kiszuszogta magát, teljes erejével lökött egyet a seprőn, az meg hopp! felszökött magasra, akár az eleven ördög.

— Ó, Jézusom, ó, Krisztusom! — sivitott Szarkáné öngyászta. Isten csudája, hogy el nem ájult ijedtében. Szarka ur, bár bátor férfiú volt különben (amiről a csirkék sokat mesélhetnének), ezuttal úgy megijedt szintén, hogy még a kalap is kiröpült a fejéből.

— Kalap ide, kalap oda, repüljünk oda! — mutatott Szarka ur egy berek felé, ahol volt sok-sok fa, ott sok-sok szarkafészkek.

Na, ott még jutott hely nekik is, raktak is fészket hamarosan. Mert végre is, gyerekek, az a legjobb ház, amit az ember maga épít magának, ugy-e?

Beszámoló a nyári vakációról

Kirándulás a színérváraljai várba.

Városunktól északkeletre égig nyúló hegy-ségek sorából félkör alakban, gyönyörűen emelkedik ki az erdő- s szőlőborította oldalával gazdag Várhegy. Csodálatos szép alakja, gyönyörű fekvése, magához vonzza a szemlélőt. Ég-felé emelkedik lombos zöld fáival s úgy tűnik fel, mint egy tűzhányó kialvó krátere. Ezen a tetőn láthatók. Színérváralja várának romjai Hajdani dicsőségének pusztuló-porladozó falai napról-napra többet szenvednek az idő viharjaitól. Az enyészet urra lett az emberi kéz által épített, roskadozó, dűledező váromokon. Im már cserjék, bokrok és fák nőtték be, a növények ezreivel felékesítettten.

A várhegy szépsége az én szememet sem kerülte el s vágyva-vágytam a természet titokzatos csudjéba, a váromok szelid magányába, s a múltba visszaemlékezni. Egy borus vasárnap délután, végre elindultam barátaim társaságában a vár felé, hogy meglássam és megérintsem őseimnek dicsőséges emléktét. Utunk elég hosszasan szelid lassu emelkedéssel a várpartak partjainak mentén: jobbra és balra dusan megrakott gyümölcsfák mosolyogtak felénk hajladozó ágaikkal, édes gyümölcseikkel. Lelkünkől felhangzott az igaz öröm holdog kacagása. Ifjú, tölvívidült szívvel, a Természet ékességeiben gyönyörködő lélekkel haladtunk a szédítő mélységben, zuhogó patak partján, gazdagon felékesített szőlők gyümölcsöse aljában s végül a szőlőtők szomszédságában, melyek felnyulnak a Várhegy zöld-lombos fákkal díszített erdőségéig.

Amikor elhagyjuk a szőlők aljában zöld lombok közül kikandikáló pincéházakat és amikor a szőlőtőkék a hátunk mögött maradnak, belépünk az árnyas erdőbe, bokrok, esemeték, hatalmas szálfák lombjai közé, hol madárének veri föl a csendet. Ebben a zengő erdőben mindinkább közeledünk célunk felé, a köves he-

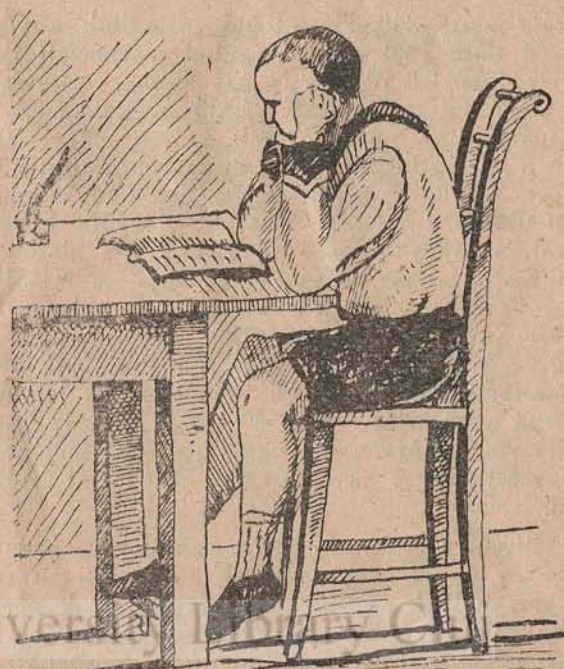
gyi uton. Még egy éles kanyarulás és lépcsőzetes emelkedés a meredek hegyösvényen, halkan zizegő, susogó fák alatt, s fenn vagyunk a magas „Várhegy” tetőn, a sáncon.

Egyszerre kiszélesült látókörünk s élénkbe tárult a Természet nagy gazdagsága, csodálatos szépsége, gyönyörű panorámája. Délről s délnyugatról a Szamoson túl látunk és a távolban kéklenek a Bükkhegység láncolatai. Csak nyugatra látunk végtelen síkságot, arany rónaságot, Szatmár felé, északra mélyen belátunk az Avasba, míg más oldalról hegyek, völgyek, erdős bércek tárulnak elénk. Délnyugatra látjuk Szinerváralját, a látványosság legszebbikét: a Kossuth-teret, róm. kath. és görög kath. templomaival, míg közelebb a hegyek aljában: az Erdőssi-teret, a református templommal, mely 1976-ban épült a vár maradványaiból.

Az Erdőssi-tér a híres protestáns bibliai fordítónak az emlékét őrzi, aki itt született: Erdőssi Szilveszter János. Váralja a magyar hazának adta ezt a nagy férfiut, ki 1541-ben nyomatta ki Ujszigeten az első magyar protestáns bibliát s magyar nyelven először tett kísérletet az időmértékes verselésre, fordításaihoz irt bevezető disztikonjaival. Ugyancsak ő utalt rá először a magyar népköltés — úgy nevezett virágénekek — nyelvének költői gazdagságára és szépségére. Tudományos készültsége a haza határain túl is méltánylásra talált: Ferdinánd magyar király idejében, a bécsi egyetemen, a zsidó nyelv és törtenélem tanárává nevezték ki.

Hosszan elrévedezek a gyönyörű szép tájban, s amíg körül sétálunk a sáncon, mely a várat övezi, megtelik a szívem csodálattal, örömmel és vidámsággal. Amíg el-el-nézem mindezeket s a muliba visszatekintek, némán leborulok a mindenek Alkotója, bölcs, hatalmas Isten elé. Mindannyiunkat mélyen meghatott a nagy Természet gyönyörűsége s halk imát rebegtünk az Örökkévalóhoz.

Végre a váromok megtekintésére indulunk. Amint feltűnedezték a régi falak, abban a pillanatban, mint a fény éjjeli sötétben, csillag a sötét éjszakában, felvillan előttem a mult. Kereselem, kutatom a vár eredetét, de a sűrű homályon nem hatolhatnak keresztül szemeim, nem tudom megtalálni és megpillantani bizonyosan. Az 1787—1788 ásatások alkalmával talált nyilvesszők azt igazolják, hogy már Zsigmond magyar király előtt (1395—1437), ki a lőfegyverek

Kondrai János
III. g. a. t.

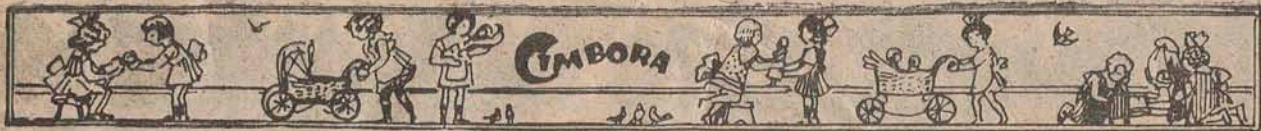
A nehéz lecke

Kondrai János (M.-vásárhely) rajza
a Cimbora számára.

használatát először hozta be a hadseregbe, fenn állott. Sajnos, hogy az ugyanczen ásatások alkalmával talált „cimeres-kő” avatatlan kezek által megsemmisítették, mert a cimereből kétség-cícn következtetést lehetett volna vonni a vár építőjére, első tulajdonosára.

A város régi ezüst pecsétnyomóján, mely jelenleg, mint ereklye a városi öbírő asztaliókjában őriztetik, látható a vár képe. E vár (castrum) alakjából következtetve, egyidejű lehetett az ecsedi és megyesi várakkal s abból a korszakból való, midőn a nyilakkal való ostrom ellenében bástyaszerű erődítményeket építettek. Mint castrum 1491-ben a Jegellók birtokában volt, de Báthory András (az ecsedi ágból) és testvére István nádor, mint szatmármegyei birtokosok, rossz szemmel nézték azt, hogy e vár, amely eredetileg az ő birtokterületükön feküdt, idegen kézben, mint erősség szerepeljen, elfoglalták tehát jobbágyaik által, Ulászló magyar

király alatt. 1495-ben. Jogot formáltak a várhoz a Báthoryak somlai ágából származott Báthory János és Miklós is, kik Báthory Szaniszlónak a fiai és Báthory László szabolcs megyei főispánnak az unokái voltak. Emiatt sok viszály volt a két ág között, míg az ügy békés elintézését nyert. Később Váralja az ecesdi ágból származott Báthory András birtokába került. Ferdinánd és János Zsigmond ellenkirályok idejében András, Szatmár megye főispánja és Váralja ura, Ferdinándnak volt rendithetetlen hive, amiért annyira megharagudott János Zsigmond, hogy a nagy vagyonu András birtokainak ostromoltatását határozta el. Ez ostromnak lett áldozata a váraljai vár is. 1586-ban Báthory Zsuzsanna a színérváraljai egész jószágát férjének, Iray Mihálynak javára iratta 1000 forint értékben.

Busan néztük az emberi gyűlölet, a gazdagságvágy és az irigység áldozatait, ezeket a romokat, melyek századokon keresztül csak pusztultak és enyésztek az idők viharában. Már csak néhány szoba fala látható ki a romokból. S mintha felettünk a magasságban is tekintene valaki a régi emlékekre, a szürke felhős égbolt sűrű könyeket hullat alá a porladozó kövekre szeretetének jeléül. Két-három helyen a mohos fák alján, keskeny nyílás látható s a kíváncsi szemek látják az üreg tágulását, a falak köveinek fényességét, a gyertyafényt tulszárnyalóan. Azon túl egy pár lépés és felegyenesedhetik a néző és lábánál a titokzatos sötétségben egy nagy mélység tátong, talán a Várhegy tüzhányó torka. És tovább emberi szemekkel beláthatatlan sötétség s mély csend birodalma fogadja a látogatót.

Elmerengtünk mélyen ott a csendes falak előtt, lelkünk megtelt gazdagon a múlt emlékeivel, szépségével, gyönyörűségével, a Természet gazdagságával, csodálatos panorámájával. Oh, ha ezek a néma falak megszólalhatnának, mennyi szépet, jót és hasznosat mesélhetnének a régi időkben!

Meghatottan távoztunk s újra ott sétáltunk a sáncon, a Természet gazdag tárházában. Még egyszer feltűnik a Szamos folyó a távolban, mint hosszú ezüst szallag s elénkbe fekvő Színérváralja.

Ez az Avas-hegység legvégső kiágazásának a magyar földre való áthajlásánál fekvő csinos és szép multu mezőváros. A község nevét a Vár-

hegyen állott Színér-vártól nyerte. Azt hinné az ember, hogy Váralja, két jelentékeny város: Szatmár és Nagybánya közé ékelve csak vegetál, pedig nemcsak a jelenben tünteti föl egy virágzó mezőváros képét, a múltban is aránylag ugyanaz volt, mint ma. Mint a Jármý család levéltárában őrzött okmányból kiviláglik, 1541-ben már plébánosa és káplánja volt. (A plébánust Vörös Menyhértnek hívták.) E tény maga azt bizonyítja, hogy a 14. században is népes hely lehetett. A város további története szoros összefüggésben van a vár történetével; együtt eserdei gazdát, együtt küzd a vár népével. A török uralom idejében a templom felgyújtott s maga a város is sokat szenvedett. A rom. kath. templomot 1421-ben építette Báthory Zsófia.

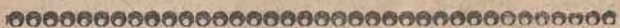
Miután kipihentük magunkat a zöld pázsiton, szemünk utoljára járta be a kedves, szép és dicsőséges helyeket. Elbucsuztunk a csodálatos szép panorámától, a romjaiban is oly szép vártól, a halkán zizegő, susogó fáktól. Csordul-tig telt szívünk a gyönyörűséggel és a visszaidézett emlékekkel.

Örömtelten haladtunk lefelé a lejtős, keskeny uton a nagykiterjedésű, híres bortermő hegyoldalok mellett. Ujra viszont láttuk a hegyek aljában s a kertekben termő kitünő gyümölcsöt. (A váraljai szilva, ha nagyságban nem is, minőségben versenyez a boszniai szilvával.)

A várpatak csendesen csobogó habjait vig kedvvel követtük. Fölöttünk szürke égen vonultak a felhők, derengett kéklőn a távol. A fák halkán susogtak, meséltek és halkán mesélnek a romok, mesélnek olyan szépen azokról a kirándulókról, azokról a jó barátokról, akik oly nagy szeretettel öveztek körül.

(Színérváralja, 1926. okt. 7.)

Szilvássy Károly.

TREFA S KÉRDES.

Egy jól öltözött ur ül a vendéglőben. Ebédel. Huslevest eszik, aztán marhahúst paradicsommártással és végül palacsintát rendel. Egyszer csak bejön egy másik ember, letelepszik a szomszéd asztalhoz és egy csésze kávéval rendel kalácsal.

Honnan tudja az első, hogy a szomszédja matróz?

(Mert matrózra van rajta.)

Mese egy kis egérről

Apró unokáinak meséli Elek nagyapó.

Itt sem volt, ott sem volt, de valahol mégis volt, hetedhétországon innét, az óperenciás tengeren túl, ahol a kurta farku malacka túr, volt egyszer egy ember. Kicsike volt ez az ember, de nagy a tudománya, sok mindenféle csodadolgót csinált, hogy aki látta, szeme-szája elállott az álmétködéstől.

Elment egyszer ez a soktudó ember fürödni a Tiszára, s hát ahogy fürdött, csak belepötytyan a vízbe egy kis egerecske.

— Hát ez ugyan honnét esett ide? kérdezte magában a soktudó ember. De nem azért volt soktudó, hogy ki ne találja. Éppen ott kerengett fölötte egy nagy sasmadár: bezzeg hogy annak a csőréből esett ki az egerecske.

— Na, mondta az ember, Isten ezt az egerecskét nekem szánta. Bizony, ha nekem szánta, leánnyá változtatom s felnevelem.

Ugy tett, ahogy mondta. — Hókusz, pókusz, ángyi-bángyi, — össze-visszamorgott magában mindenféle csudálatos neveket s az egerecskéből egy szempillantás alatt olyan szép kis leányka lett, hogy hét pusztá határban sem akadt párja.

Telt, mult az idő, esztendőre esztendő, a kis leányból nagy leány lett. Azt mondja egyszer a soktudó ember felesége:

— Hallá-e, megnőtt a leányunk, férjhez kéne adni.

— Igazad van, — mondotta az ember — jó lesz-e neki a Napisten?

— Azt már a leány mondja meg, nem én.

Nosza, mindjárt lehívatta a soktudó ember a Napistént, az jött is egyszeribe:

— No, lányom, mondotta a soktudó ember, feleségül megy-e a Napistenhez, aki az egész világot világítja és melegíti?

— Nem megyek, — felelt a leány, mert a Napisten igen forró nekem. Hozz valaki mást, kedvemre valóbbat.

— Hát, van-e nálad hatalmasabb? — kérdezte a soktudó ember a Napistént.

— Hogyne volna. Az Esőisten hatalmasabb, mert ha élembe áll a fellegekbe, akkor emberi szem nem lát engem.

Egyszeribe hívta a soktudó ember az Esőistént.

— Hát, ehhez feleségül megy-e?

— Nem biz' én, — felelt a leány — mert olyan sötét, mint az éjszaka s hozzá még buta, vízfejű is. Hozz valaki mást, kedvemre valóbbat.

— Van nálad hatalmasabb? — kérdezte a soktudó ember az Esőistént.

— A Szélisten, hatalmasabb, felelt az Esőisten, mert ő elkergeti a fellegeket.

Mindjárt hívta a soktudó ember a Szélistént s kérdezte a leánytól:

— Tetszik-e neked a Szélisten?

— Dehogy tetszik, dehogy tetszik. Igen állhatatlan. Mindig zavarog. Hozz valaki mást, kedvemre valóbbat.

— Hát ki hatalmasabb nálad? — kérdezte a soktudó ember a Szélistént.

— A Hegyisten, mert ez megakaszt a nyargalásomban.

Elhívta a soktudó a Hegyistént, de a leánynak ez sem tetszett. Azt mondta:

— Ez kemény nyaku, dacos. Nem nekem való.

— Van-e nálad hatalmasabb? — kérdezte a Hegyistént a soktudó ember.

— Hogyne volna! Az egér hatalmasabb nálam, mert ki meri vajúni az oldalamat.

No, hirtelen körülnézett a soktudó ember, s hát abban a pillanatban dugta ki lyukból a fejét egy kis egér. Egyszeribe nyakon csipte s mondta a leánynak:

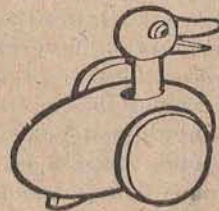
— No, ez sem tetszik?

— Dehogy nem tetszik, dehogy nem! — ugrott, tapsikolt a leány örömeben. Feleségül megyek hozzá, de előbb változtass vissza egérnek, édes apám!

A soktudó ember a leányt visszaváltoztatta egérnek, s ez boldogan élt tovább az ő egér párjával.

Mert, hiába, mindenki a maga fajtájához húzódik legszívesebben!

(Kisbácson.)

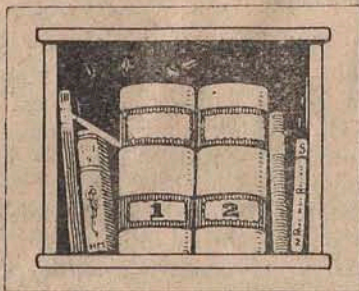

A kíváncsi könyvmoly

(Egy kis fejtörő)

Bizonyára mindnyájan ismeritek Verne Gyula nevét, aki olyan sok szép, érdekes, tanulságos könyvet írt az ifjúságnak. Az én gyermekkoromban az ő regényei voltak a mi kedvenc olvasmányaink és bár annak már jó néhány esztendője, könyve ma is szívesen fogadott vendég minden gyermek könyvespolcán.

Verne Gyulának egyik regényében van szó egy furcsa kis állatról az u. n. furó-bogárról, amely a tengerben él és úgy szerzi meg a táplálékát, ogy száz és százszámra lepi el a hajó alját, apró fogaiival befurja magát a hajó oldalába. Verne Gyula elmeséli ezekről a furó bogarakról, hogy valahol Ausztrália partjain egyszerűen ellepték egy hajó oldalát és rövid idő alatt úgy szitává rágták, hogy a hajó elsüllyedt. Ez a furó bogár tulajdonképpen nem is bogár, hanem egy apró kagyló-fajta, amely nagy ellen-sége a hajóknak és úgy védekeznek ellene, hogy a hajó alját rézlemezekkel vonják be. A furó-kagylóhoz hasonló állatka él a szárazföldön is. Ez az éles fogu rokon, a szu, amely korhadt lát választ ki magának tanyául és addig él ezen a száraz koszton, amíg lassan fűrészporrá morzsolja a belsejét. Morzsoló munkáját halk kopogás kíséri, amiről a babonás emberek azt szokták mondani, hogy rossz jel. Mert ahányat kopog a szu benn a fában, annyi esztendője van még hátra annak, aki hallja.

A szunak megint van egy közelálló rokona. Nagyon tudományos állat, amit már a neve is elárul: könyvmolynak (latinul aholiumnak) nevezik. A könyvmoly előszeretettel tanyázik könyvtárakban, s általában olyan helyeken, ahol sok könyv van felhalmozva. Különösen a régi könyvek iránt tanusít nagy érdeklődést. De nehogy azt higyjétek, hogy a mi könyvmoly barátukat a tudomány iránti szomjúság tartja ál-

landóan a könyvek közelében, mint azokat az embereket, akiket csufolkodva ezekről az állatkákról neveztek el. Dehogy! A könyvmoly nem tud olvasni és ami a könyvekhez vezet, az nem a tudomány utáni vágyakozás, hanem — az éhség. Ha megéhezik, kikeres magának valami óeska, vékony falemezbe kötött könyvet, befurja magát, jóllakik aztán lerakja benne álcáit. Mikor ezt elvégezte, halad tovább, új könyvtáblát keresni. Persze, utközben átrágja magát a könyv lapjain is és tönkreteszi a könyvet. Erőből mondjuk aztán, hogy a könyv „moly ette”

Most pedig, hogy ezt elmondottam nektek, eljutottunk mondanivalóm végecéljához: a könyvmoly-kérdéshez. Nem tagadom, a kérdés nem könnyű, s ha jól meg akartok rá felelni, bizony, tönni kell majd a fejeteket. Tehát:

Élt ezen a polcon, amely — mondjuk a tietek — a többi között két vastag, ósdi, vékony falemezbe kötött könyv áll. (Mint mondtuk, a könyvmoly különösképen ezeket szereti.) Ott áll a két vastag kötet és mert ti rendez gyermekek vagytok, ballra áll az első és tőle jobbra, szép rendesen a második. Na már most, jön az a bizonyos éhes könyvmoly, meglátja a két hatalmas könyvet és örömeiben felkiált: „Hopp, ez aztán a pompás ennivaló!” S kapja magát, megindul a könyvben — befelé.

Az a kérdés: Ha a két kötet mindegyike 500 oldalas, hány fedélen és hány oldalon kell magát a könyvmolynak keresztülnennie, hogy az első kötet első oldalától a második kötet ötszázadik oldalához érjen?

— Hisz ez csak egyszerű. — kiált fel majd közületek valamelyik kis számtantudós. — Kerek 1000 oldalon kell keresztülnennie magát és a két egymásmellett levő fedélen. A balra álló első kötet külső fedelén nem kell keresztül mászni neki, ha a fedél mögött csuszik be a könyvbe és a második kötet 500. oldala előtt kijöhet belőle, anélkül, hogy a második kötet külső fedelét érintené! Helyes ez a felelet, vagy sem?

A feladat nem könnyű, gondolkozzatok felette.

A megfejtéseket április 30.-ig kell a Cimbora kiadványainak (Satu-Mare, Str. Mircea cel Mare 5.) beküldeni. A helyes megfejtők között 5 jó könyvet sorsolunk ki.

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben
melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

— Zélig

László, Mezőbánd, Marostordamegye. Az a mezőbándi eredetű öreg bácsi, akiről írtam, Kovács Sándor földbirtokos és nyugalmazott főszolgabíró. Fejérmegyében, Moóron lakik. A kiadóbácsi pótolja az 1. és 2. számot, a regénymelléklettel együtt. Mindegy, hogy milyen formájú képrámát küldesz nekem, fő: a figyelmesség. Magam is kíváncsi vagyok, hogy ha Mezőbándon van már tizennégy előfizető, tudsz-e te még egy-kettőt szerezni. Hogy hány előfizetője van most a Cimbora-nak, bizony nem tudom megmondani. Annyi bizonyos, hogy minden héten 100—200 levelet kapok s ez jó néhány ezer előfizetőnek felel meg. — Mester László, Kolozsvár. Bizony, rég nem írtál, s ebben része volt annak is, hogy a karácsonyi vakáción mindég ki- esolyáztál. Jól tetteid, Korcsolyázni csak akkor lehet, ha van jég, írni azonban akkor is lehet, ha nincs jég. — Szöke Béla, Kászonimpér. Tudomásul veszem a melegségedet, de most aztán elvárom a szorgalmas véllírást, annál is inkább mert írsodra ráér a javulás. Névrejtvényed sorra kerül. Géger Lajos, Kolozsvár. Leveledet továbbítottam a kiadóbácsinak. Császár Béla és Mariska. Hol kelt a levél? Tudom, de ez nem elég: látni akarom a tikezetek írásában. — Benedek Anna, Brassó. Ha szüleid Nagyajtáról valók, rokonok vagyunk, nem csak földiek. Remélem, majd husvét után megismerkedünk a mesedélutánon. — Lakatos Klára és Irén, Nagybárad. Mindkettőtök verse figyelemreméltó szárnypróbálgatás, de természetesen, még nem üti s nem is ütheti meg a Cimbora magas mértékét. Meg kell várnotok türelemmel, amíg nagyok lesztek, akkor válik el igazán, hogy van-e bennetek költői tehetség. Akkor majd ezt is tudni fogjátok: a gyermekujtságot nem gyermekek, de mesék, versek és hasznos ismeretek írásában gyakorlott bácsik és nénik írják. — Szenté Béla, Marosvásárhely. Írásodon valóban meglátszik, hogy fáj a szemed. Én ugyan nem vagyok orvos, de azt hiszem, a rózsaszínű levélpapír rontja a szemet, írj hát ezután fehér papirosra. Természetesen, amíg szemfájásod tart, egészen rövid levéllel is megelégszem. — Horváth Sárka, Vulkán. Örvendek, ha úgy találod, hogy az új év szép és tartalmas olvasnivalót hozott számotokra. Nagy gondom

van nekem arra, hogy évről évre, hétről hétre emelkedjék az ujság minden tekintetben. Arra a fiékóra, aki arcul ütött az uccán „nyalókával” (ragadós cukorral) ne haragudjál, inkább sajnáld Hátha árva s nem volt, aki nevelje, szépre, jóra oktassa szegényt. — Ráiner Laura, Nagyszeben. Rég óvasod a Cimbora-t, s most írsz először. Örvendek a bemutatkozásodnak s várom további leveleidet. A rejtvényed sorra kerül. — Klein Tibi és Dönke, Igló. Örömmel látlak unokáim seregében s várom az ígért hosszabb levelet. A kiadóbácsi pótolja a 59. és 40. számot s egyben küld csekket is a befizetéshez. — Szöke Juci és Piri, Brassó. Alig várod a mesedélután? Hát aztán ott légy ám hogy átadhassam a könyvet. — Mihályovits Irén, Temesvár. Most keltél fel hosszú betegségedből s bocsanatot kérsz csunya írásodért. Nem csunya az írásod, legfönnebb az látszik rajta, hogy hosszú ideig nem írtál. — Teress István és Pál, Beszterce. Mindkét rejtvényed jó. Glück Imre címe: Satu-Mare — Szatmár, Str. Muresianu (Verbőczi) 4. Az előfizető szerzésért dícséret! — Benedek Edith, Bukarest. Osodálom, hogy kevesen olvassák Bukarestben a magyar ujságokat, hisz ott sok ezer magyar lakik. Valóban, kíváncsi vagyok, hogy tudsz-e előfizetőket szerezni. A beszámolóid nem veszett el, sorra kerül, nemkülömben egyik betűrejtvényed is. — Szalay Judit és Zsuzsi, Nagyborsó, Pozsonymegye. Nektek igazán szép könyvtáratok van, nem kell unatkoznotok falun. Nem ismételhetem elégszer, hogy a jó könyv a legjobb barát. Kedves lehetett a Judit születésnapj ünnep: tizenkét gyertya égett a tortán, ami 12 évet jelent. Az lesz csak a nagy torta, ha majd 80 gyertya kell rá! El sem fér egy szobában. Szép lehet az üveg-házatok, s különösen szép, ha télen is nyílnak a virágok, és másoda gazdaság! Tizenhat nyuszikátok van! S aki a legkedvesebb: van egy kis hu-goeskátok, a négy éves Mangi, aki már minden énekből, amit hall, valamit megtanul. De szeretnék egyszer bekukkintani hozzátok! — Eröss Alfréd, Kézdivásárhely. Fokozódó érdeklődéssel olvasom verseidet. Csak előre, édes fiam! Dsida Jenő címe: Satu-Mare, Szatmár, Kenyérgyár. — Scheidl Anna, Vulkán. Ne hidd, hogy mindig hibásan fogsz írni. Már ebben a leveledben jóval kevesebb hiba van, mint az előzőben. A mi kevés hiba van, alig vehető észre: elleplezi ahogy leírod, mint eteted télen a madarakat. Kőrös Háromszék megyében van. — Koszta Ágica, Mezőbánd. Négyen vagytok testvérek. A nagyobbik Marosvásárhelyen tanul s van két fiúcska, akiknek olvassátok a mesét. Ma-

mukának és apukának, akik szintén olvassák a Cimborát, tolmácsold meleg üdvözetemet. — Szabó Erzsé, Homoród. Négy éve olvasod a Cimborát, s most irsz először, megköszönvén ezt a gyönyörűséget, amit szereztem neked. Az íráson nem látszik, hogy hetenként csak két magyar írástok van. Tolmácsold meleg üdvözetemet annak a jó öreg bácsinak, aki oly lelkesen foglalkozik veletek.

Flórizsa János, Beszterce. Nagy az örömed, hogy szüleid megrendelték a Cimborát, hogyan látnálak hát örömmel unokáim seregében. A rejtvényed sorra kerül. Őcsike címe: Benedek István, Budapest, IX. Lónyay-utca 18-a. — **Maléter Pál, Eperjes.** Elismerést érdemelsz az előfizető szerzésért. A kiadó bácsi küldött csekkel Szepesházy Klárának. Remélem, ő is szorgalmas levélíró lesz. Rejtvényeid sorra kerülnek, de türelemmel kell várnod erre, mert sokan vannak előtted. — **Ujfalusi Klárka és Péter, Élesd.** Nem felejtkezem meg én egyetlen unokámról sem: akitől levelet kapok, annak válaszolok. Annak igen örvendek, Klárka, hogy szeretsz olvasni. Amint látom, csupa jó könyvet kapsz. A Regenbogen c. újságot nem ismerem, ha azonban te azt hiszed, hogy nem mindenki tud úgy a gyermekek nyelvén beszélni, mint nagyapó, ezt örvendetes tudomásul veszem. Szeretettel várom további leveleidet. — **Veress István és Pál, Beszterce.** A Szilasy Bálint szép története nem jelent meg könyvformában, de remélhetően meg fog jelenni. A rejtvények jönnek. — **Tima Endre és Ilonka, Zilah.** Te igazán hasznosan töltötted a karácsonyi vakációt, ha bekötötted a könyveidet és a Cimborákat: megérdemelted a karácsonyi ajándékokat. Magam is olvastam, hogy újra megvonták a nyilvánossági jogot a Wesselényi kollegiumtól. Hát bizony ez igen megnehezíti a tanulást, de reméljük, hogy a miniszter bácsi újra visszaadja. — **Buzás Klára, Kolozsvár.** Ha örültél multkori üzenetnek: örülhetsz ennek is, mert ez a rejtvényed is jó. — **Pártos István, Marosvásárhely.** Istennek tetsző dolgot cselekedtetek, ha előadást rendeztetek a szegények javára, azt meg igen helyesen teszed, hogy bélyeggyűjtéssel foglalkozol, mert ez gyarapítja a tudást. És jól teszed azt is, ha előfizetőket szerzesz, mert mennél több előfizetője lesz a Cimborának, annál szebb és tartalmasabb lesz. A rejtvényeid sorra kerülnek. **Szebeny Piroška, Csikesező.** Kivánságodat hogyan teljesíteném! Szeretettel fogadlak unokáim seregébe s várom további leveleidet. — **Holvay Erika, Velky Saris, Csehszlovákia.** Örvendek, hogy alig várod a Cimborát, én meg várom a leveleidet s egyben Velky Saris magyar nevének

a közlését. — **Altmann Sándor, Zombolya.** Jobb későn, mint soha. Remélem, ezután szorgalmasan irsz. A kiadó bácsi pótolja a 37., 38. és 41. számot. **László Gyurka, Szilágycseh.** Most még édes anyád írt helyetted, de remélem, hamarosan irsz te magad is. Mindaz, amit magadról diktáltál, nem rosszság, csak bővérűség. Ha majd belőled is nagyapó lesz, nem fogod összefaragni az ajtó meg az asztal s a cica fült sem fogod ráncigálni. Édes jó anyádnak, aki meleg hangu levélben emlékezik gyermekkorodra, amikor ő is az én meséimet olvasta, külön levélben válaszoltam. **Molnár Nóra, Arad.** Igen könnyű a rejtvényed. Írásodból látom, hogy nehezebb rejtvényt is tudsz te kieszélni. — **Szabó István, Kiskalota.** Helyetted édes apád írt, de ígеред, hogy mentől előbb irsz te is. Hát csak írd, mert meglátod milyen nagy lesz az örömed, ha majd írod le azt, amit gondolsz. A rejtvényed sorra kerül édesanyádnak pedig tolmácsold viszont üdvözetemet. — **Schönfeld Gizi, Tiszaujlak.** Nem kallódt el az első leveled, csak nem kérült sorra a válasz, amikor a másodikat írtad. Az arcképet eddig bizonytalannal megkaptad, s ha előfizetőt szerzel, kapsz jutalmat is. Kérdezd: nem haragszom-e, ha kérdezed, hogy miféle vallásu vagyok. Nem haragszom, mert haragudni nem tudok, de én soha senkitől nem kérdezem a vallást, s tanácsolom, te se kérdezd. Nem a vallásfelekezeti mifélesége a fontos, hanem a vallásosság, s ezzel természetes kapcsolatban: a jóság. Máramaroszigettől, ahol eddig laktál, bizony jó messze van Kisbácson, de ilyen messziről már látogatott meg unoka. A rejtvényeidet jó nagy betűkkel írd újra. A kiadó bácsi pótolja a 3. szám regény mellékletét. — **Köncse Anna, Csikbánfalva.** Jó a rejtvényed, de igazi levelet is várok tőled. — **Klein Ernő, Szatmár.** Igazad van: örülök, ha minél többet „zavarnak” levéllel az unokák. Hát csak váltsd be az ígéretedet és zavarj sokszor de tanácsolom, hogy lassabban írd, nehogy megromoljon az írásod. Különösen örülök, ha a mostani leveledhez hasonlóval „zavarsz”. Azon gondolkodol ugyanis, hogy vajjon nem volna sokkal jobb világ, ha a nagyoknak is volna egy nagyapója, aki megosztaná örömeiket, bánatukat, s akinek a tanácsát megfogadnák, mint ahogy ti megfogadjátok az én tanácsaimat? Azt hiszem, hogy akkor jobb világ lenne. Tudod, mit? Imádkozzatok, hogy a nagyoknak is legyen olyan nagyapójuk! — **Farkas Ilonka Bánffyhu-nyad.** Nem tudom, hol vándorolt január 3-án kelt leveled, mely február 21-én vergődött Budapestre. Remélem, jól sikerült az írásbeli vizsgád románból is, franciából is. A rajzpályázatra küldött rajzokat, amint láthatod, most közlöm. A te rajzaid dícséretet érdemelnek, de sokszoro-

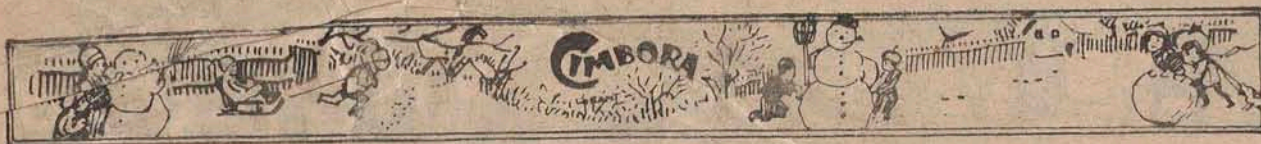

sításra nem alkalmasak. Majd eljön ennek is az ideje. A kiadóbácsi pótolja a 44. és 47. számot, 49. és 50. szám a múlt évben nem volt. — **Bihary Zoltán, Torda.** A rejtvényeid jó ismerősök. Ujat eszelj ki! — **Serszák Izabella és Anna, Bihar.** Csak néhány órára mentetek haza Nagyváradról, s ez alatt is irtok nekem. A ti ligyelmeségetek igazán megható. Alig várom, hogy színről színre lássam az én „nagy lány” unokáimat! **Sárosy Béla, Csikmadéfalva.** Bár sok a tanulnivalód, mióta a csikszeredai gimnáziumba jársz s beteg is vagy (remélem, már csak voltál!) mégis irtsz nagyapónak s közlöd vele, hogy milyen gyönyörű a gyémántköves mellti. Annak igen örvendek, hogy nagyon jó volt a bizonyítványod. Ugy legyen ezután is. Az írásoddal minden tekintetben meg vagyok elégedve. Szüleidnek tolmácsold viszont üdvözlözetemet. Rejtvényeidből válogatók — **Csomor Piroska, Nagyszeben.** Eddig bizonytalán megkaptad a könyvet is, olvastad a válaszómat is karácsonyi leveledre. Várom további leveleidet s várom a levelet Rainer Lillytől is. — **Polóny Gizella, Losoncz.** Örvendek, hogy tetszett a nyert könyv nemesneked, de Zolinak is. Az mindenesetre örvendetes, ha a miatt nem tudsz előfizetőt szerezni, mert Losonczon igen soknak jár a Cimbora. — **Winkler Bözsike, Piski.** Csakhogy megkaptad a könyvet, ha hét hónap múltán is! Látod, látod, a becsületesen szerzett jószág elébb-utóbb megkerül. Az bizony nem volt szép a barátainóidtól, ha még gúnyoltak is a miatt, hogy nem kaptad meg idejében a nyert könyvet, ahelyett, hogy részt vettek volna a bánatodban és segítettek volna szidni a postát, ami áriatlan dolog, mert a postának nem fáj a szidás, a te kiesi szívednek pedig hogyné fájna barátinóid gúnyolódása. Kedves szüleidnek tolmácsold meleg üdvözlözetemet, s édes jó anyádnak különösképpen, hogy a jó Isten adja vissza az egészséget. — **Hoffmann Zsuzsa, Nagyvárad.** Örvendek a bemutatkozásodnak, s hogy igen tetszik neked a Cimbora. Remélem, szorgalmas levélíró leszel. — **Albert testvérek, Arad.** Ha nagy volt az örömetek, amikor a válaszómat olvastátok, tőletek függ, hogy abban az örömben gyakran legyen részetek. Szép nagy család a ti családotok: tizen vagytok testvérek! No, a ti születeknek nem kell gondért a szomszédba menni. De van-e ennél édesebb gond: jó gyermekekért dolgozni, fáradni, abban a hitben, hogy nem hiába fáradtok; derék embereket neveltek! — **Bodnár Ferike, Kiskolt.** Derék fiu vagy te, Ferike. — **Pompásan rajzolsz, szereztél egy előfizetőt, s úgy látom leveledből, hogy még kettőt szerzel. Várom további leveleidet és rajzaidat. — Kacsó Gacsika, Nyáradselye.** Örvendek, hogy tetszett a nyert könyv. Hogyné tet-

szett volna, ha Ilonka kiszabadult a csúf boszorkány keze közül. — **Csák Géza, Feled, Szlovenczkó.** Sokat jársz a természetben, mert — szerinted — csak ott van az igaz megnyugvás és élvezet. Itt lettél a madarak barátja és védelmezője. Harmadik gimnazista létedre igazán ügyesen irtad meg a cikket, sikerültek a rajzok is, de az 1. számot jóval nagyobbak kell rajzolnod, hogy a magyarázó jelzések olvashatók legyenek. Ha újra rajzoltad, közlöm a cikket, mely bizonyára sok barátot szerez a madárvilágnak. — **Glück Imre, Szatmár.** Minden valószínűség szerint március végén vagy április elején Szatmáron leszek s akkor majd kapsz tőlem autogramot. — **Szilvássy Károly, Színerváralja.** Február 5-án kelt leveled mint „szép levél” fog megjelenni. — **Élthes Karesi, Csikszereda.** Levelet, levelet, ne csak megfajtést! — **Kiss Pál, Nagyvárad.** Irtam a kiadóbácsinak, hogy a könyvet pótolja. Megkaptad-e? — **Szentpétery Elemér, Szilgyosomlyó.** A fordítást megkaptam, úgy emlékszem, válaszoltam is. — **Szili György, Arad.** A télen beszélgettünk rólad Pogány Mór bácsinál. Levelet várok tőled. — **Técsy Ilonka, Szászrégen.** Örömmel látom leveledből, hogy szüleid helyzete jobbra fordult, s újra megrendelhetted neked és testvéreidnek a Cimbora. Bizony, nem lehettek elég hálásak születek iránt, mert igazán esuda, hogy a tanítói fizetésből telik ujságra. Szüleidnek s még írni nem tudó két testvérednek tolmácsold viszontüdvözlözetemet. — **Técsy Zsuzsa, Szászrégen.** Külön irtsz nagyapónak annak az öröme, hogy újra olvashatod a Cimbora. Mondanom sem kell, hogy nagy az én örömem is. — **Técsy Sándor, Szászrégen.** Még csak ceruzával tudsz írni, de irtsz, hogy megköszönd nagyapónak a sok szép mesét. Elgyönyörködtem szép kerek betűidben s szeretettel gondoltam rád és a szép családra. — **Bocz Károly és Margit, Brassó.** Ha édes anyátok kisbancóni Benedek leány, bizony sokan vagyunk akkor. Előre is örvendek a nyári látogatásnak. A rejtvényekből válogatók. — **Fritsch Ferenc, Kolozsvár.** Hat könyv tartalmát kellett megírnod a karácsonyi vakáción s általában oly sok a tanulnivalód, hogy nem mered előre megígérni a levélírást. Ne is ígérd, csak írd, amikor teheted. Rosszul esnék, ha sokáig nem látnám szép és pontos írásodat. — **Becker Lilike, Érmihályfalva.** Nem lehetetlen, hogy egyszer benézek abba a nagy kertbe. Az arképet és a hosszabb levelet szeretettel várom. Megkaptad-e a sorsjegyet?

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hó nap végén közlöm!
A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

PÓTLÓREJTVÉNY

Beküldte: Szántó Jolán

— al	— zsia
— rany	— ozs
— ény	— ont
— rok	— zik
— öld	— arab
— ör	

A kezdőbetűk egy zeneszerző nevét adják.

Pótlórejtvény.

Beküldte: Sigmond Béla és Némethy Sándor

és	— azal
— rda	— ossz
— aci	— rma
— dvar	— okadalom
— alom	— él
— aba	— l
— cca	— a
— arok	

E nevek kezdőbetűi egy híres felfedező nevét adják.

Pótlórejtvény.

Beküldte: Halász Manci

— una	— anesi
— lma	— llat
— ariska	— émet
— ános	— rgoná
— rad	— epri
— rma	
— irke	

E nevek kezdőbetűi egy híres hadvezér nevét adják.

Pótlórejtvény.

Beküldte: Trltsch Ferenc

— árda	— ama
— lom	— roda
— ima	— ocsi
— skola	— áp
— ozák	— l
— dó	— emmi

Megfejtése egy híres magyar regényíró neve.

SZÁMREJTVÉNY.

Beküldte: Perl Lécsi.

- 5, 6, 25, 26. Évszak.
 1, 11, 26, 5, 17, 10. Lánynév.
 24, 27, 15, 5. Házi állat.
 15, 25, 26. Eső után van.
 10, 8. Amivel várunk.
 25, 14. Minden lán van.
 5, 25, 14, 6. Kicsi ellentéte.
 20, 19, 18. Szárnyasállat.
 10, 15, 14, 9, 21. Építőanyag.
 25, 12, 1, 25. Gyümölcs.
 22, 4, 5, 4, 18, 8. Hagszer.
 16. Mássalhangzó.
 1—26. Tompa Mihály egyik versének kezdő sora.

PÓTLÓREJTVÉNY.

Beküldték: a Palágyi-gyerekek.

— ándor
— lap
— ar
— telka
— uszi
— lemér
— énes

Erdélyi város neve.

CIMBORA képes heti gyermeklap. Megjelenik havonta háromszor, minden hó 1., 10. és 20.-án.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Romániában negyedévenként 100 lei, Csehszlovákiában negyedévenként 20 Ke., Magyarországon negyedévenként 3 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Bațanii-Miei (Kisbaczon) u. p. Bațanii-Mare (Nagybaczon), jud. Treiseaune (Háromszék-megye). E címre küldendő a „Cimbora“ részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

KIADÓHIVATAL: Satu-Mare (Szatmár), Strada Mircea cel Mare 3. A kiadóhivatalhoz küldendő a „Cimbora“ előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és Lapkiadó.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.